

Správa o výsledku kontroly hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti nakladania s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v samosprávnych krajoch v Košickom samosprávnom kraji

Kontrolná akcia vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR na rok 2012.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom Vyššieho územného celku a preveriť a vyhodnotiť plnenie opatrení prijatých na základe výsledkov kontroly vykonanej v roku 2011. Zároveň preveriť dodržiavanie povinnosti zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov v rámci vybraných programov.

Predmetom kontroly bol rozpočet vyššieho územného celku, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, stav správy a ochrany majetku vyššieho územného celku, úroveň vnútorného kontrolného systému a kontrola prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2011.

Kontrola bola vykonaná v Košickom samosprávnom kraji (ďalej len „KSK“) za kontrolované obdobie roku 2011, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. nasledujúci rok.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

V oblasti zostavenia, schválenia, rozpisu a úprav rozpočtu KSK na rok 2011 neboli zistené nedostatky. Návrh rozpočtu KSK na roky 2011 – 2013 bol zostavený na princípe programového rozpočtovania. Rozpočtové hospodárenie KSK za rok 2011 skončilo celkovým prebytkom v sume 10 087 532,00 eur. Po úpravách prebytok hospodárenia pre účely tvorby fondov predstavoval sumu 6 309 635,00 eur.

Programový rozpočet v programe Doprava obsahoval pre každý prvok správne formulované zámery vyjadrujúce očakávaný pozitívny dôsledok, ktoré jednoducho, stručne popisovali budúci stav a počas trvania programu sa nemenili. Na úrovni prvkov boli stanovené ciele, ktoré mali prispieť k dosahovaniu zámerov. Merateľné ukazovatele mali slúžiť na meranie pokroku pri plnení cieľov, avšak v niektorých prípadoch neboli vhodne stanovené, keď na úrovni kontrolovaného subjektu neboli merateľné. Na základe týchto skutočností možno konštatovať, že proces implementácie programového rozpočtovania nebol vykonaný úplne v súlade s metodickými odporúčaniami. Slabšou stránkou procesu bolo monitorovanie a hodnotenie. Monitorovacia správa neobsahovala zhodnotenie plánovaných výstupov a ich porovnanie so skutočne dosiahnutými výstupmi. Skutočne dosiahnuté merateľné ukazovatele neboli v monitorovacej správe uvedené. Hodnotiaca správa obsahovala informácie o plánovaných a skutočných hodnotách merateľných ukazovateľov, o prípadnom neplnení ukazovateľov a o príčinách ich neplnenia, avšak opatrenia na nápravu neobsahovala. Taktiež neobsahovala informáciu, ako dosiahnuté výsledky alebo výstupy prispeli k splneniu stanovených cieľov z hľadiska kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, užitočnosti/dopadu a stability/udržateľnosti a ako prispeli k napĺňaniu zámeru.

V oblasti verejného obstarávania bolo zistené, že kontrolovaný subjekt neuplatňoval v dostatočnom rozsahu formu elektronickej aukcie, keď zo zrealizovaných 404 prípadov verejného obstarávania použil formu elektronickej aukcie iba v 12 prípadoch. Povinnosť používať elektronickú aukciu vo verejnom obstarávaní ustanovilo od 01.01.2010 Zastupiteľstvo KSK uznesením pre Úrad KSK a všetky organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

V oblasti verejného obstarávania bolo ďalej zistené, že smernica o verejnom obstarávaní neobsahovala aktuálne finančné limity. Archivovaná dokumentácia neobsahovala správy o zákazke, čo bolo v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.

Kontrolovaný subjekt v niektorých prípadoch verejného obstarávania nepostupoval v súlade so smernicou o verejnom obstarávaní, keď pri zákazkách s nízkou hodnotou s predpokladanou cenou do 1 000,00 eur nevidoval v dokumentácii z verejného obstarávania písomný doklad o určení predpokladanej hodnoty (ceny) predmetu zákazky.

V oblasti poskytovania dotácií bol zistený prípad zamietnutia žiadosti s odôvodnením, nedostatku finančných prostriedkov v rozpočte na ďalšie poskytovanie dotácií. Následne bolo žiadateľovi oznámené poskytnutie finančných prostriedkov v sume 3 300,00 eur napriek tomu, že v smernici o poskytovaní dotácií, nebol upravený postup opakovaného schvaľovania dotácií.

V oblasti majetku bolo zistené nesprávne evidovanie stavby v sume 458 129,38 eur, ktorá bola evidovaná na účte obstarania dlhodobého hmotného majetku napriek skutočnosti, že príslušným správnym orgánom bolo vydané právoplatné rozhodnutie o užívaní stavby, čo bolo v rozpore s postupmi účtovania a so zákonom o účtovníctve.

Preverením príjmov z predaja nehnuteľného majetku bolo zistené nesprávne uplatňovanie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Pri triedení príjmov z predaja budov alebo stavieb spolu s pozemkom kontrolovaný subjekt v ôsmich prípadoch predajov nepostupoval v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď nesprávne uplatnil ekonomickú klasifikáciu rozpočtovej klasifikácie. Príjem z predaja stavby a pozemku bol zaúčtovaný ako príjem z predaja kapitálových aktív a nebol rozdelený na príjem z predaja kapitálových aktív a príjem z predaja pozemkov.

Pri rekonštrukčných prácach boli zistené porušenia stavebného zákona týkajúce sa vedenia stavebného denníka, ktorý neobsahoval relevantné informácie začiatku stavebných prác, všetky dôležité údaje o stavebných prácach, o vykonávaní štátneho stavebného dohľadu, štátneho dozoru, dozoru projektanta nad vykonávaním stavby a autorského dozoru a o iných činnostiach ovplyvňujúcich stavebné práce a priebeh výstavby. Nesprávne fakturačné obdobie november - december bolo uvedené v zisťovacom protokole, ktorý bol súčasťou faktúry, pričom stavebné práce boli ukončené podľa stavebného denníka 30.11.2011. Ďalej boli zistené nesprávnosti v súpise vykonaných prác, ktoré podľa vyjadrenia kontrolovaného subjektu boli spôsobené pri vyhotovení súpisu dodávateľom.

V oblasti inventarizácie majetku boli zistené nedostatky týkajúce sa porovnania výsledkov dokladovej inventúry a účtovného stavu, ako aj formálnych náležitostí inventúrnych súpisov. Pri inventarizácii poskytnutých finančných príspevkov neverejným a iným verejným poskytovateľom sociálnych služieb „porovnaním účtovného stavu, skutočného čerpania a prepočítaného nároku na finančné príspevky“ v inventarizačnom zápise bol vykázaný rozdiel vo výške 9 482,23 eur v neprospech KSK. Uvedený rozdiel

vznikol z dôvodu časového posunu (KSK poskytoval príspevky zariadeniam ako preddavky a ich použitie z pohľadu zákona o sociálnej pomoci bolo možné vyhodnotiť až na konci mesiaca, resp. roka) a preto nemal charakter inventarizačného rozdielu, bol vedený v účtovníctve ako pohľadávka, ktorú príjemcovia príspevkov po vykonaní inventarizácie vo svojich zariadeniach začiatkom roka 2012 uhradili v prospech KSK. Inventúrny zápis tak nebol vyhotovený v súlade so zákonom o účtovníctve z dôvodu, že v ňom neboli uvedené výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu so stavom účtovným.

Kontrolou bol tiež overený dočasný prevod akcií KSK v prospech kupujúceho, ktorý sa za prevod zaviazal zaplatiť celkovú kúpnu cenu 16 131 001,00 eur za predpokladu splnenia odkladacích podmienok. Kontrolou bolo zistené, že kupujúci si uplatnil zníženie celkovej kúpnej ceny v zmysle osobitných ustanovení zmluvy o dočasnom prevode akcií. Kupujúci požiadal o úpravu celkovej kúpnej ceny o rozdiel čistého pracovného kapitálu v sume 3 041 604,00 eur a o hodnotu identifikovaných chybných alebo chýbajúcich vecí v sume 2 954 229,00 eur, celkom o sumu 5 995 833,00 eur.

V uvedenom prípade KSK si nedostatočne uplatnil svoje práva vyplývajúce z podmienok dohodnutých v zmluve, keď nezabezpečil účasť povereného zástupcu KSK na inventarizácii majetku, čoho dôsledkom bolo sporné vyčíslenie chýbajúcich a chybných vecí, na základe ktorého si kupujúci uplatnil zníženie celkovej kúpnej ceny. KSK nespochybnil nárok kupujúceho na zníženie celkovej kúpnej ceny, avšak za spornú považoval výšku zníženia z titulu zistených chýb a chýbajúceho majetku. KSK považoval za nevyhnutné, aby zmluvné strany pred vyčíslením tejto sumy dohodli spôsob určenia hodnoty chybného a chýbajúceho majetku.

Zastupiteľstvo KSK schválilo návratnú finančnú výpomoc pre Nemocnicu s poliklinikou (ďalej len „NsP“) v Rožňave v sume 400 000,00 eur a to za predpokladu, že kupujúci vráti poskytnutú návratnú finančnú výpomoc KSK do 30.11.2011 a návratná finančná výpomoc nebude predmetom zápočtu s kúpnu cenou. NsP v Rožňave poskytnutú finančnú výpomoc do termínu splatnosti na účet veriteľa nevrátila. KSK zaslal dlžníkovi prvú upomienku, avšak ten svoj záväzok neuhradil. KSK pri vymáhaní tejto pohľadávky nepostupoval v súlade so smernicou o obehu účtovných dokladov, pretože v lehote 20 dní odo dňa odoslania upomienky č. 1 nevystavil upomienku č. 2, resp. následne po 20 dňoch od odoslania upomienky č. 2 nezaslal pokus o zmier a so zákonom o majetku VÚC.

KSK nepostupoval v súlade so zákonom o majetku VÚC, keď nevymáhal pohľadávku vyplývajúcu z poskytnutej návratnej finančnej výpomoci, pretože si svoje právo na vymáhanie pohľadávok neuplatňoval pred príslušnými orgánmi.

Zhrnutie

Kontrolou bola preverená hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť nakladania s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontrola plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v samosprávnych krajoch v KSK.

V oblasti programového rozpočtovania bolo zistené, že monitorovacia správa programu Doprava neobsahovala zhodnotenie plánovaných výstupov a ich porovnanie so skutočne dosiahnutými výstupmi, taktiež v nej neboli uvedené skutočne dosiahnuté merateľné ukazovatele. V hodnotiacej správe programu Doprava neboli uvedené opatrenia na nápravu.

V oblasti verejného obstarávania bolo zistené, že kontrolovaný subjekt neuplatňoval v dostatočnom rozsahu formu elektronickej aukcie. Smernica o verejnom obstarávaní neobsahovala aktuálne finančné limity. Možnosť použitia priameho zadania na základe neoficiálneho prieskumu trhu pri zadávaní zákaziek do 1 000,00 eur bez DPH, bez vyhotovenia dokumentácie z procesu obstarania vytváralo predpoklad nehospodárneho obstarávania predmetov jednotlivých zákaziek. Nevypracovanie správ o zákazke k jednotlivým procesom verejného obstarávania a ich nearchivovanie bolo v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní.

V oblasti majetku bolo zistené nesprávne evidovanie dlhodobého hmotného majetku v rozpore s postupmi účtovania a so zákonom o účtovníctve. Pri predaji majetku bola nesprávne uplatňovaná ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Pri rekonštrukčných prácach boli zistené porušenia stavebného zákona týkajúce sa vedenia stavebného denníka. Taktiež v oblasti inventarizácie majetku boli zistené nedostatky týkajúce sa porovnania výsledkov dokladovej inventúry a účtovného stavu, ako aj formálnych náležitosti inventúrnych súpisov. Zo zmluvy o dočasnom prevode akcií štyroch NsP, vyplynuli riziká dodatočného znižovania kúpnej ceny a taktiež bolo zistené porušenie zákona o majetku VÚC súvisiace s nevymáhaním poskytnutej návratnej finančnej výpomoci.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

- Odporúčame do odpovede na žiadosť o poskytnutie dotácie, ktorou KSK zamietla žiadosť z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov doplniť napr.: v prípade získania finančných prostriedkov KSK znova posúdi zamietnutú žiadosť.
- Aktualizovať smernicu o verejnom obstarávaní v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.
- Dôsledne aplikovať uznesenie o používaní elektronickej aukcie v procese verejného obstarávania.
- Archivovať a zdokladovať „neoficiálny prieskum trhu“.
- Odporúčame KSK, dôsledne pristupovať k uplatňovaniu postupov dohodnutých v zmluve o dočasnom prevode akcií NsP, ktoré by v budúcnosti mohli ovplyvniť výšku celkovej kúpnej ceny a tým aj výšku príjmov do rozpočtu KSK za dočasný prevod akcií.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo prijatých šesť opatrení, ktorých plnenie bude Najvyšší kontrolný úrad SR v rámci svojej činnosti sledovať a kontrolovať.